

Program

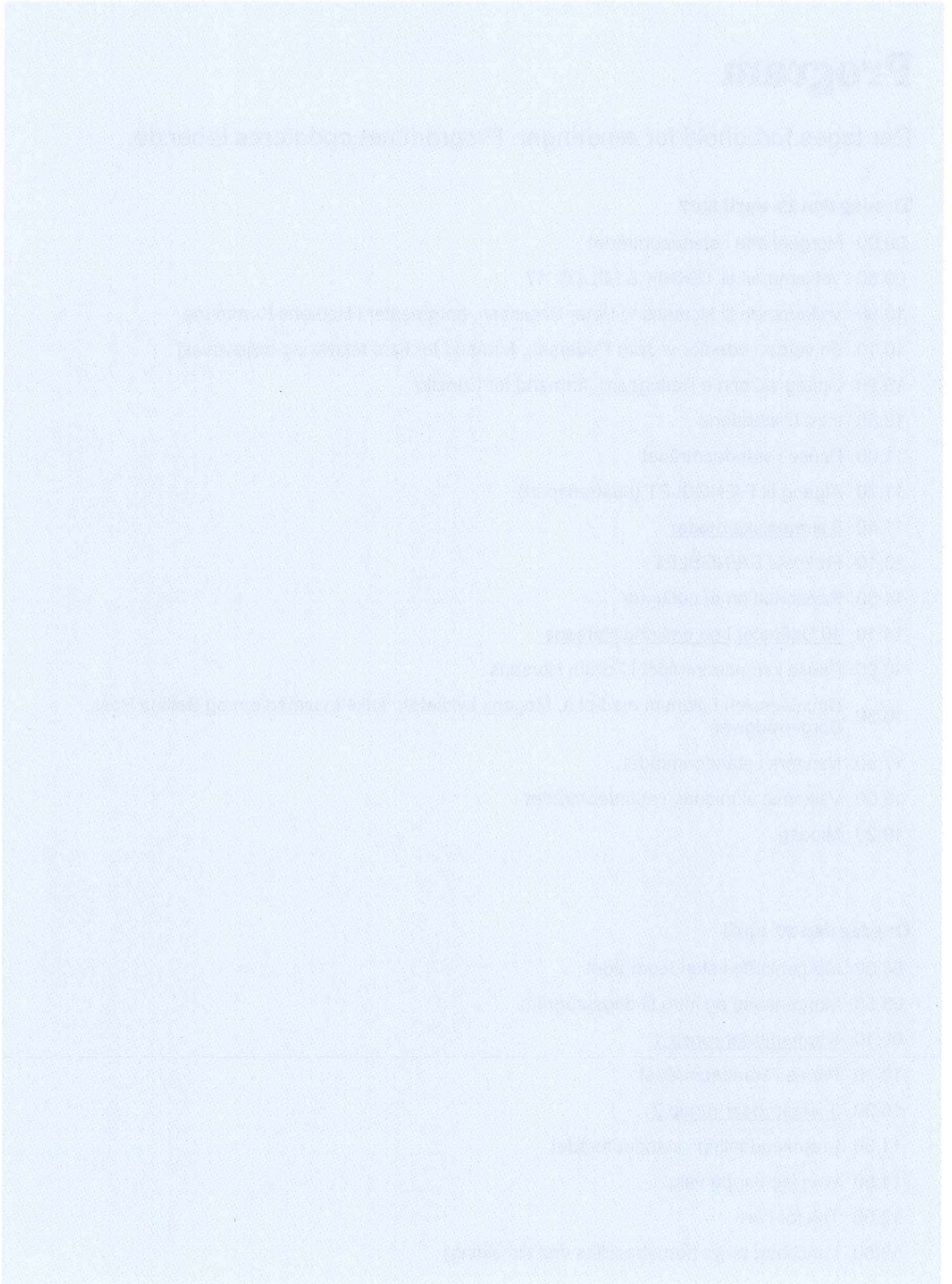
Der tages forbehold for ændringer. Programmet opdateres løbende.

Tirsdag den 25. april 2017

- 09.00 Morgenkaffe i standeområdet
- 09.50 Velkommen til TEKNIK & MILJ'Ø '17
- 10.00 Velkommen til Horsens v/ Peter Sørensen, borgmester i Horsens Kommune
- 10.10 En verden udenfor v/ Jørn Pedersen, formand for KL's teknik- og miljøudvalg
- 10.20 Oplæg v/Connie Hedegaard, formand for Concito
- 10.50 Intro til standene
- 11.00 Pause i standeområdet
- 11.20 Afgang til FÆNGSLET (bustransport)
- 11.40 6 strategiske møder
- 13.10 Frokost i FÆNGSLET
- 14.00 Præsentation af udflugter
- 14.10 10 Udflugter i og omkring Horsens
- 16.00 Pause i standeområdet i Forum Horsens
- 16.30 Debatsession i plenum med bl.a. Mogens Lykketoft, folketingsmedlem og Bettina Post, Borgerrådgiver
- 17.50 Netværk i standeområdet
- 19.00 Velkomst til middag i standeområdet
- 19.20 Middag

Onsdag den 26. april

- 08.00 Morgenkaffe i standeområdet
- 08.50 Morgensang og intro til dagsprogram
- 09.10 8 temamøder runde 1
- 10.10 Pause i standeområdet
- 10.30 8 temamøder runde 2
- 11.30 Præmieuddeling i standeområdet
- 11.50 Hvis jeg var på valg?
- 12.50 Tak for i år!
- 13.00 Lunchbag to-go (forudbestilles ved tilmelding)

6 strategiske møder

Plads til tværfaglige emner og debat

Strategiske møder er en række sessioner deltagerne vælger sig ind på ved tilmelding. De strategiske møder behandler tværfaglige og strategiske emner, og der vil være plads til debat undervejs.

Tid og sted

De strategiske møder finder sted den 25. april kl 11.40-13.00 - der kan vælges ét strategisk møde pr. deltager. Skal vælges ved tilmelding til konferencen.

Der er deltagerbegrænsning på 120 deltagere pr. møde. Først til mølle.

Siden opdateres løbende.

Strategiske møder

- 1: Omdannelse af byerne - erhvervsudvikling eller bosætning?
- 2: Cirkulær økonomi
- 3: Forsyning – Er vand og affald på vej på private hænder, lige som el?
- 4: Kystbeskyttelse
- 5: Find din kommunes DNA
- 6: Lokalt demokrati i internationalt perspektiv

Beskrivelse af de enkelte strategiske møder

1. Omdannelse af byerne - erhvervsudvikling eller bosætning?

Mange større og mindre byer er i fuld gang med at omdanne og udvikle centrale områder af byen. Måske fordi de eksisterende bygninger er forfaldne eller har mistet deres hidtidige funktion og berettigelse. Eller fordi der behov for at give plads til nye aktiviteter og funktioner eller udnytte centralt beliggende area-ler lidt bedre.

Sådanne (ofte længerevarende) omdannelsesprocesser kan være ganske vanskelige. Både i forhold til de politiske afvejninger mellem forskellige ønsker og hensyn i området, men også når det gælder dialog og forventningsafstemning med de lokale aktører – borgerne, de lokale virksomheder og andre med en interesse for sagen.

På dette møde har vi fokus på de (politiske) udfordringer der kan opstå i længerevarende byomdannelsesprocesser og giver eksempler på hvordan disse kan takles og hvad der kan komme ud af det.

2. Cirkulær økonomi

En bæredygtig grøn udvikling kan gribes an fra mange vinkler – i de senere år er begrebet cirkulær økonomi kommet i fokus både i Danmark og på EU-niveau. Cirkulær økonomi handler grundlæggende om at bevare ressourcerne i kredsløbet så længe som muligt. Men hvilke potentialer og muligheder er der i cirkulær økonomi i en kommunal kontekst?

For kommunerne der både er indkøbere, bygherre, planlæggere og arbejder med erhvervsfremme, er der potentiale for at gøre tingene billigere, bedre, mere effektivt, fremme miljøet og skabe lokale arbejdspladser.

Hør mere om hvad der allerede er i gang i af projekter i nogle kommuner, og vær med til at diskutere muligheder, potentialer og retning for cirkulær økonomi i en kommunal kontekst.

3. Forsyning – Er vand og affald på vej på private hænder, lige som el?

Opdateres

4. Kystbeskyttelse

Kystanalysen er kommet, en revision af kystbeskyttelseslo-ven er vedtaget i folketinget, men problemerne på kysten er slet ikke løst.

På temamødet tager vi udgangspunkt i den risiko havvands-stigningerne udgør i Danmark. Dels på den åbne kyst, dels hvor havet møder by, dels hvor havet møder vandløbene.

Vi ser vi på hvordan beskyttelsen er organiseret og finansieret i Danmark og nabolandene. Vi drøfter fordele og ulemper ved centrale modeller for organisering over for den eksisterende decentrale organiseringsmodel. Vi drøfter finansiering fra skat, gennem spildvandstaksten og på grundlag af en partsfordeling (nytteprincippet).

5. Find din kommunes DNA

At fokusere på det man er god til kræver valg og fravalg. Ikke alle kommuner har Tivoli, Ribe Domkirke eller Skagens Museum. Men mindre kan også gøre det, hvis man er god til at udvælge det man er god til og præsentere det på en levende og engagerende måde. Odsherred Kommune afstår fra det unikke, men formår at gøre det daglige unikt – Naturpark Odsherred.

6. Lokalt demokrati i internationalt perspektiv

Opdateres

8 temamøder

Temamøderne går i dybden med specifikke og aktuelle emner, hvor deltagerne via oplæg og dialog med videnspersoner inden for området kan dele erfaringer, få viden og inspiration med hjem til brug i egen kommune.

Vælg 2 møder på dag 2

Temamøderne ligger på dag 2, onsdag den 26. april 2017, og hver deltager skal tilmelde sig 2 temamøder ved tilmelding.

Der er deltagerbegrænsning på 100 deltagere pr. møde - først til mølle.

Siden opdateres løbende

Temamøder

1: Digitalisering

2: Affald og ressourcer i kommunen frem mod 2022

3: Kommunal service – hvad fremmer væksten?

4: Beredskab

5: Fremtidens digitale veje

6: Planlov: Nye udviklingsmuligheder ved kysterne

7: Politisk beslutsomhed og borgerinddragelse

8: Frivillighed på grænsen mellem "nice og need to have"

Beskrivelse af de enkelte temamøder

1. Digitalisering

Opdateres

2. Affald og ressourcer i kommunen frem mod 2022

Ressourcestrategien er nu inde i sit 4 år, og med slutningen af 2017 udløber midlerne på finansloven til ekstra indsats. Men hvad har vi lært af de sidste 4 års ekstra indsats? Hvor langt er vi fra målet om 50 % genanvendelse i 2022? Hvor langt har kommunerne rykket sig og hvordan gør man rundt om i landet?

Vi samler op på erfaringerne, drøfter hvad vi har lært af den hidtidige indsats, og diskutere det vidensgrundlag I som kommunalpolitikere har at træffe beslutninger på frem mod 2022.

Oplægsholder: Henning Jørgensen, Affaldskontoret

3. Kommunal service – hvad fremmer væksten?

Det danske erhvervs-klima er ifølge Verdensbanken det bedste i Europa, og tredjebedste i verden. Det er nemt at starte virksomhed, få byggetilladelse mv. Alligevel er den økonomiske vækst ikke i storform, og erhvervslivet har peget på lange sagsbehandlingstider som en barriere.

Kommunerne har indgået en aftale med regeringen om servicemål, som sætter ansøger i centrum, og skal nedbringe sagsbehandlingstiderne for byggesager, miljø- og husdyrgodkendelser. Kommunerne har

allerede gjort tiltag for at styrke serviceoplevelsen og nedbringe sagsbehandlingstiderne. Spørgsmålet er, om de mange tiltag virker?

Erhvervet inviteres til en snak om, hvilke initiativer der fremmer mulighederne for vækst og hvad der er brug for fra kommunen og politikerne?

4. Beredskab

Opdateres

5. Fremtidens kommunale veje er digitale, producerer el, afvander og leder trafikant-ter sikkert

Vejene har altid været afgørende for handel og social kommunikation. Måske bliver de det endnu mere, hvis de bliver rammen om de kommende årtiers teknologiske udvikling. Bilproducenter udvikler som aldrig før, dagligt gøres nye teknologiske opdagelser, som i de rigtige rammer kan revolutionere vores samfærdsel og kommunikation. Sikkerhed og tryghed i trafikken er et mål vi kan nå.

Hvad skal Teslas selvkørende bil kunne i 2022?

6. Planlov: Nye udviklingsmuligheder ved kysterne

Med den nye planlov og en lempelse af naturbeskyttelsesloven får kommunerne en række nye muligheder for at udvikle kystområderne med mere bosætning, flere turismetiltag mv. Samtidig stilles der i 2017 krav til kommunerne om, at rydde op i uudnyttede arealreservationer ved kysten, ligesom der gives mulighed for flytte ubebyggede sommerhusområder til mere attraktive beliggenheder. På mødet skal vi høre om både de nye muligheder og de nye skal-opgaver.

7. Politisk beslutsomhed og borgerinddragelse

Nye gylletanke, flere vindmøller eller et nyt lokalt asylcenter er alt sammen fysiske forandringer, som møder borgerne i deres hverdag. Forandringer som kan skabe usikkerhed og utryghed over hvilken betydning det kan have i hverdagen.

Desværre sker der ofte det uheldige, at borgeren først bliver opmærksomme på forandringerne i høringsfasen, hvor det er svært at ændre på noget. Og så bliver både politikere og forvaltning mødt af kritiske røster fra borgerne, som ikke føler sig hørt og inddraget i processen. Men det sker ikke altid.

Forskning og erfaring viser, at der hvor man lokalpolitisk er meget bevidst om, hvor man vil hen med sin kommune – og hvor man er dygtig til at kommunikere det - har man også langt færre utilfredse borgere. Mød forskerne som har kikket på planlægning og udvikling af vindmølleparker som eksempel på, hvordan den teknologiske løsninger kan tænkes ind i kommunernes strategier med borgerne som centrale og konstruktive aktører i lokale forandringer.

8. Frivillighed på grænsen mellem "nice og need to have"

Friluftslivet, sport og spejder – der er masser af organiserede frivillige som får kommunal støtte og opbakning. Men vi oplever i disse år mange nye frivillige, med en tendens til mere spontanitet når behovet opstår, i mindre fast organisering, mindre kontinuitet og løsere koblinger til kommunens initiativer.

De frivillige af alle slags er kommet for at blive, og vi i kommunerne værdsætter deres indsats. Derfor er det også naturligt at der spørges om de frivillige stadig er frivillige hvis kommunen og andre borgere bliver afhængige af deres indsats.

Vi vil på mødet udforske grænsen mellem det frivillige arbejde der er dejligt når det er udført, og det frivillige arbejde der indgår som en fast ressource i planlægningen.

13 Udflugter

Her kan du finde information om udflugterne på TEKNIK & MILJØ '17.

Udflugterne finder sted på konferencens 1. dag, den 25. april 2017, og hver deltager skal vælge 1 udflugt, ved tilmelding til konferencen. Praktisk information om udflugterne bliver løbende opdateret.

Udflugter

1. FÆNGSLET
2. Cykeltur rundt om Nørrestrand
3. Den genfundne bro, og Vestbirk Vandkraftværk
4. Bygholm –og Egebjerg enge
5. Klostermølle (kultur) og Sukkertoppen (gåtur i natur)
6. Horsens Børnebondegård og Adopter en gravhøj
7. Tryghedslandsbyer
8. Affaldssortering og fjernvarme
9. DAKA- Hedensted
10. Biogasanlæg
11. Hylke –fra olielandsby til årets varmepumpeby i Europa på et år.
12. Havnebyen Horsens – fra industri til ny by
13. Danish Crown

Beskrivelser af de enkelte udflugter

1. FÆNGSLET

FÆNGSLET er et helt særligt sted i Horsens – og i Danmark for den sags skyld. På bare fire år er det lykkedes at vende et negativt vartegn for en by 180 grader til at blive et kulturelt og erhvervsmæssigt fyrtårn, som lyser op langt ud over byens grænser. FÆNGSLET er nu kendt af 95% af østjyderne og 77% af alle danskere. Ikke som statsfængsel men som stedet, der huser store erhvervskonferencer som VL Døgnet 2016 med 800 deltagere fra erhvervslivets top, et prisbelønnet Fængselsmuseum, et spirende iværksættermiljø og koncerter, festivaler og messer i topklasse. På dette stop får du mulighed for at se FÆNGSLETs imponerende bygningskompleks og høre mere om den spændende forvandlingshistorie.

2. Cykeltur rundt om Nørrestrand

Nørrestrand er Danmarks største byudviklingsområde. Området er utroligt naturskønt beliggende umiddelbart nord for selve Nørrestrand naturområdet og med et samlet areal på 6,8 km², hvoraf 2,5 km² udgør fredningen omkring Nørrestrand, er her byudviklingspotentiale i mange år frem.

Som en fuldt udbygget bydel i Horsens, forventes området at skulle huse op mod 9.000 indbyggere i det varierede og kuperede terræn. Bydelen vil bygge på naturkvaliteter og fællesskaber og ambitionerne for området er høje.

Turen er en guidet cykeltur i området, hvor projektlederen vil fortælle om den kommende bydel og vise områdets herligheder frem. Solidt fodtøj og påklædning efter vejret tilrådes.

3. Den genfundne bro, og Vestbirk Vandkraftværk

"Den genfundne bro" er en bragende succes, hvor turister valfarter til for at se dette enestående kulturhistoriske fund. Vi hører historien om broen fra 1898 til 2015 – fra funktionel jernbane til begravet i jordvold og endelig udgravet som nyt kulturhistorisk turistmål. Hvordan har kommunen taklet den store opmærksomhed.

Debatten er stor omkring Vestbirk Vandkraftværks fremtid, hvor forskellige interesser mødes om elproduktion, kulturhistorie, krav om bedre fiskepassage i åen mv. En del af løsningen er bl.a. "Natur- og Oplevelsescenter Gudenåen", som er et forprojekt hvor Naturstyrelsen er tovholder og kommunens perspektiv og fremtidige engagement i anlæg og drift af et oplevelsescenter skal afklares.

4. Bygholm –og Egebjerg enge

På denne gåtur ser du 4 tidligere pumpelag, der nu er blevet til 4 vådområder. Vådområderne skal være med til at mindske tilførslen af næringsstoffer til Horsens Fjord. Samtidig tjener de også til at tilbageholde vand ved store afstrømninger og medvirker derved til at mindske faren for oversvømmelser af de huse, der ligger længere nede langs vandløbet.

De nye naturområder giver også mulighed for nye naturoplevelser, da der er anlagt trampestier og bygget fugletårne, så man kan opleve dyre- og plantelivet på tæt hold. Områderne ligger tæt på Horsens By og forbinder desuden stier langs Horsens Fjord og Nørrestrand med naturstien på den gamle jernbane mellem Horsens og Silkeborg.

5. Klostermølle (kultur) og Sukkertoppen (gåtur i natur)

Vi starter ved Klostermølle ved Mossø med fortælling om løsningen om faunapassage ved møllen og de rekreative løsninger, der knytter sig hertil.

Vi kan gå op i fugletårnet og ser ud over kærret og snakker om Natura 2000-planen og naturplejen i området med alle udfordringerne.

Derefter spadseres op på Sukkertoppen. Her fortælles om rydning under Grønne Partnerskaber og efterrydningerne med frivillige og skolebørn – og nyder udsigten. På tilbagevejen går vi gennem skoven til Klosterkanalen.

6. Horsens Børnebondegård og Adopter en gravhøj - rundvisning på Sørensen brakmark

Vi besøger børnebondegården, hvor vi får en rundvisning og hører om baggrunden for gården. Herefter går turen til gravhøjene på Sørensen brakmark, hvor kommunen har lavet aftale om pleje af hans gravhøje, ligesom frivillige plejeaftaler er lavet med andre rundt om i kommunen.

Børnebondegården ligger i Serridslev ved Horsens. Gården ligger i tilknytning til en malkekvægsproduktion. Der er flere slags husdyr og kæledyr på gården. Børnebondegården drives af en privat forening og er baseret på frivillig arbejdskraft, men har også svage borgere i arbejdsstræning. Gården er åben for alle besøgende, herunder børneinstitutioner, skoler mv. Formålet med aktiviteterne på gården er at trække borgere ud på landet, hvor de bl.a. kan se og opleve hvordan et produktionslandbrug er indrettet for dermed at få et større forståelse for landbruget.

Herefter går turen til et af de smukkeste steder i kommunen. På en brakmark der har områder med beskyttet natur ligger der 6 fredede gravhøje der dateres til bronzealderen og en langhøj fra stenalderen. Fortidsminderne indgår i den omfattende gruppe af gravhøje der strækker sig fra Nim til Vestbirk. Højene er privatejede og kommunen fungerer som bindeled mellem de frivillige og de private lodsejere. Kom med og bliv inspireret til et lignende projekt i din egen kommune til gavn for både kulturen, naturen, turismen, lodsejer og de friske frivillige der får både god motion og naturoplevelser.

7. Tryghedslandsbyer

Horsens Kommune har siden 2015 gjort sig perspektivrige erfaringer med at skabe levende, trygge og attraktive landsbysamfund igennem borgerbudgettering. Konkret har 11 landsbyer i projektet "De Trygge Landsbyer" hver fået 100.000 kr. til lokal idéudvikling, prioritering (med afstemninger) og virkeliggørelse igennem frivilligt arbejde.

Erfaringen er, at når vejen fra idé til handling er kort, som den er i borgerbudgettering, fremmer det aktivt medborgerskab, øger landsbyernes sociale kapital og inspirerer til nytænkning. Det er de resurser, der også i fremtiden gør landsbyerne til levende og attraktive lokalsamfund.

Horsens Kommunes strategi mht. landdistriktsudvikling handler derfor generelt om mindre kommunal styring og mere selvforvaltning blandt landsbyboerne. Landsbyerne ved nemlig bedst selv, hvad der skaber udvikling i deres lokalområde.

På besøget i udvalgte Trygge Landsbyer vil du møde landsbyildsjæle, der vil fortælle om erfaringerne og vise deres projekter frem.

8. Affaldssortering og fjernvarme

Vi starter hos Fjernvarme Horsens, hvor vi høre om Den nye Varmeplan for Horsens Kommune som betyder at ca. 10.000 husstande over de kommende år skal skifte fra individuel opvarmning med olie eller naturgas til kollektiv fjernvarmeforsyning, her vil vi ligeledes høre om udbygningsplanerne og komme ud på byggepladsen for at se på opførelsen af den første af Fjernvarme Horsens to nye biomasse fyrede værker.

Efter besøget hos Fjernvarme Horsens fortsætter vi over til naboen som er Horsens Kommunens Genbrugsplads og deponi hvor vi vil høre om implementeringen af kommunes affaldsplan og se omlastehallen, hvor madaffald, emballage og papir afleveres med renovationsbilerne inden det omlastes til videre forarbejdning.

9. DAKA- Hedensted

Daka håndterer animalske biprodukter og organiske restprodukter fra Dansk landbrug, industri og detailhandel. En del af disse råvarer anvendes til fremstilling af miljøvenligt anden generations biodiesel. Daka's Biodiesel anlæg i Løsning producerer 55 mio liter biodiesel årligt til transportsektoren i både Danmark og andre EU medlemslande med en CO₂ reduktion på op til 86% i forhold til konventionel brændstof.

10. Biogasanlæg

Velkommen til Horsens Bioenergi, et af Danmarks nyeste og største biogasanlæg. Anlægget er bygget af Bigadan A/S og blev indviet i september 2014. Siden da er anlægget udvidet til en 3-dobbelt produktion. Som et af de første biogasanlæg i DK, bliver al biogasproduktionen opgraderet/renset til bionaturgaskvalitet og ledes direkte ud på det danske naturgasnet. Vores kapacitet er ca. 3000 m³ ren methan i timen, hvilket svarer til mere end 2 enfamiliehusers forbrug af naturgas om året. Alt lavet på 100% affald fra landbrug og industri.

Vi vil først gå en tur rundt på anlægget og efterfølgende tage en kop kaffe i vores mødelokale. Der vil her blive god mulighed for diskussion både om selve anlægget men også om processen omkring samarbejdet med de offentlige myndigheder.

11. Hylke – fra olielandsby til årets varmepumpeby i Europa på et år.

I forbindelse med udbygningen af landsbyskolen i Hylke valgte Skanderborg Kommune en nærvarmeløsning fra Best Green. Med nærvarme køber, installerer og driver Best Green en varmepumpe hos kunderne, som dermed slipper for udgifter til service og vedligehold. I stedet betaler de blot for den brugte varme og et årligt abonnement.

I kølvandet på landsbyskolens nye varmeløsning, har en række private husstande og virksomheder i landsbyen koblet sig på den nye nærvarmeløsning – svarende til en samlet udfasning af olieforbruget i Hylke på 30% på et år. Det har ført til, at Hylke i 2016 blev kåret til 'Årets Europæiske Varmepumpe By' af European Heat Pump Association.

12. Havnebyen Horsens – fra industri til ny by

Horsens vokser, og den betydelige vækst øger behovet for et differentieret boligudbud samtidig med at dele af den gamle industrihavn med sin bynære placering og forældet industri ligger ligefor at omdanne til ny by.

Tilbage i 2006 startede arbejdet med omdannelsen med udskrivning af arkitektkonkurrence for hele havnen, som i 2010 resulterede i Masterplan – Horsens Havn. Tiden er nu fremme, hvor de første konkrete projekter er ved at blive realiseret.

13. Danish Crown

Danish Crown Horsens er verdens mest automatiserede svineslagteri. Slagteriet modtager dagligt ca. 21.000 slagtesvin fra hele Danmark, som efterfølgende slagtes og udskæres, hovedsagligt til eksport. De

væsentligste markeder er Japan, Kina, Tyskland og England, hvortil der blandt andet leveres mellemstykker til det verdensberømte Danish Bacon.

Fokuspunkterne for Danish Crown Horsens har siden slagteriets begyndelse i 2005 været miljøbesparende produktion, dyrevelfærd, teknologisk udvikling samt kvalitet og eksport – alt sammen til fordel for såvel medarbejdere som kunder.

